Plan for andre avdeling i allmennlærerutdanningen

Gjelder for kull A03 studieåret 2005/2006

1. Oppbygging og organisering av allmennlærerutdanningen etter Rammeplan for allmennlærerutdanning av 2003

Allmennlærerutdanningen ved Høgskolen i Oslo (ALU) bygger på rammeplan for allmennlærerutdanning av 2003, fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 3. april 2003.

Allmennlærerutdanning er en fireårig yrkesutdanning på 240 studiepoeng. Utdanningen omfatter en obligatorisk del på 120 studiepoeng og en valgbar del på 120 studiepoeng.

Utdanningens obligatoriske del består av:

Pedagogikk	30 studiepoeng
Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap (KRL)	20 studiepoeng
Matematikk	30 studiepoeng
Norsk	30 studiepoeng
Grunnleggende lese-, skrive og matematikkopplæring (GLSM)	10 studiepoeng
Praksisopplæring som en integrert del av studieenhetene	20-22 uker

Utdanningens valgbare del består av 120 studiepoeng, hvorav minst 60 studiepoeng må benyttes til valg av fag som tilsvarer fag i grunnskolen.

2. Studiemodell og studieorganisering

Ved ALU er den obligatoriske delen på 120 studiepoeng lagt til de to første studieårene, mens den valgbare delen på 120 studiepoeng er lagt til de to siste studieårene. Praksisopplæringen er fordelt med 6 uker i hver av de første tre studieårene og 2 uker i det fjerde studieåret. De to første årene utgjør "første avdeling", mens de to siste årene utgjør "andre avdeling". Plan for andre avdeling, og fagplanene for de ulike valgfagene, beskriver innhold og organisering av tredje og fjerde studieår. For hele utdanningen gjelder følgende studiemodell:

4. år 60 stp	**Valg mellom mange ulike fag**			
3. år 60 stp	**Faggruppe A** **Arbeid med praktiske og estetiske skolefag** Kroppsøving Ernæring og helse Musikk Kunst og håndverk	**Faggruppe B** **Arbeid med språk- og kulturfag i skolen** Engelsk Tysk Norsk som andrespråk	**Faggruppe C** **Arbeid med naturfag og samfunnsfag i skolen** Naturfag Samfunnsfag	**Påbygningsfag:** **Alle faggruppene kan kombineres med ett av disse fagene:** Norsk 2 KRL 2 Matematikk 2 Pedagogikk 2 Flerkulturelt arbeid (FLABS)
2. år 60 stp	Matematikk 15 stp	Norsk 15 stp	Ped 15 stp	KRL 15 stp
1. år 60 stp	Matematikk 15 stp	Norsk 15 stp	Ped 15 stp	KRL 5 stp og GLSM 10 stp

Fagvalg i andre avdeling
I den valgfrie delen på 120 studiepoeng skal studentene velge blant skolerelaterte fag. Disse 120 studiepoengene skal omfatte minst 60 studiepoeng som tilsvarer fag i grunnskolen. Ved ALU er fagene som tilsvarer grunnskolefag lagt til det tredje studieåret.

I tredje studieår velger studentene to skolefag innenfor samme faggruppe eller kombinerer et skolefag fra en faggruppe med et av påbygningsfagene. I tillegg til å velge blant grunnskolefag, kan studentene i det tredje studieåret også velge Pedagogikk eller FLABS. Studenter som velger å kombinere et skolefag med påbygningsfagene Pedagogikk eller FLABS må derfor velge minimum 30 studiepoeng i fag som tilsvarer fag i grunnskolen i det fjerde studieåret for å kunne få undervisningskompetanse som allmennlærer. Utvalget av fag innenfor den enkelte faggruppe vil kunne variere noe fra år til år.

I fjerde studieår kan studentene velge enda friere og kan for eksempel velge helt nye fag eller fordype seg videre i fag fra 3. studieår. 4. årsstudentene vil også kunne velge blant fag som tilbys i det tredje studieåret, men vil normalt bli prioritert etter 3. årsstudentene. Fagvalgene til både 3. og 4. studieår vil vanligvis foregå i desember studieåret før.

Det kan ikke gis garantier for at alle vil få sine førstevalg, men avdelingen vil så langt det er mulig sørge for at så mange som mulig får det faget de ønsker seg.

Arbeidsmengde
En normal arbeidsuke for studentene er 37,5 timers uke. **=**

Innpassing av fag
Når det gjelder innpassing av fag i tredje studieår definerer ALU "fag som tilsvarer fag i grunnskolen" som de obligatoriske fagene i grunnskolen og de mest vanlige tilvalgsfagene på ungdomstrinnet. Fag kan bare innpasses i det tredje studieåret dersom studenten har gjennomført og fått godkjent totalt minst 5 uker veiledet praksis i tredjeårsfagene/-faget. Fagene skal også omfatte fagdidaktikk. Fagene kan være påbygging av fag i obligatorisk del eller nye fag med minst 30 studiepoengs omfang. Ved innpassing av fag til det fjerde året i allmennlærerutdanningen stilles det ikke krav til fagdidaktikk eller praksis, men det kreves at faget skal være skolerelevant/ha relevans for arbeid som lærer i grunnskolen.

Overgangsordninger
Det er utarbeidet overgangsordninger for studenter som på grunn av permisjon, stryk til eksamen eller andre årsaker ikke følger vanlig studieprogresjon. Studentene kan kontakte studieadministrasjonen for mer informasjon.
=
Studieadministrativ informasjon
For studieadministrativ informasjon utover det som er omtalt i studiehåndboka, vises det til det studieadministrative heftet som alle studenter får utdelt ved studiestart.

3. Felles mål som ramme om alle fire år i allmennlærerutdanningen: Grunnleggende yrkeskompetanse og profesjonell danning

Rammeplanens mål for grunnleggende yrkeskompetanse og profesjonell danning er like vesentlige for utviklingen av studieprogram og fagplaner for andre avdeling som de har vært for første avdeling.

Allmennlærerutdanningen skal både gi utdanning i en rekke av fag og samtidig bidra til utvikling av fagovergripende yrkeskompetanse. Utvikling av lærerkompetanse er en prosess som fortsetter gjennom alle årene en er i jobb som lærer. Grunnutdanningen som lærer kan sees som den første perioden i denne kompetanseutviklingen. Den skal gi et nødvendig grunnlag for den enkeltes utvikling av faglig kunnskap og innsikt og av kreativitet og profesjonalitet i arbeidet som lærer. Disse brede faglige og fagovergripende målene er samtidig utrykk for at lærerutdanningen har vidtfavnende danningsoppgaver.

Mer konkret betyr det at læreres kompetanseutvikling kan sees som en vedvarende danningsoppgave. I brytningene mellom skiftende oppgaver i skolehverdagen og mangfoldet av faglige vurderinger av skole og lærerarbeid danner lærere seg og utvikler og fornyer sin personlige kunnskap og innsikt.

Fagovergripende kompetanse
Faglig kompetanse er et hovedansvar for hvert av fagene i utdanningen. De fagovergripende kompetanseområdene uttrykker felles oppgaver som alle studiefagene skal bidra til i samspill med den fagrettede kompetanseutviklingen. I andre avdeling vektlegges alle disse fem målområdene:

- *Didaktisk og fagdidaktisk kompetanse* dreier seg om å kunne forberede, gjennomføre, analysere og vurdere læreprosesser, undervisning og læreplaner på systematiske og gjennomtenkte måter i møte med elever med stort mangfold både i kulturell og sosial bakgrunn og i interesser og evner.
- *Sosial kompetanse* er knyttet til evne til ta andres perspektiv, lytte, samarbeide og gi respons og virke som korrektiv. I arbeidet sammen med jenter og gutter i ulike aldre, så vel som i samarbeid med hjem, kolleger og nærmiljø, er det viktig for lærere å ha en allsidig sosial kompetanse.
- *Kulturell og estetisk kompetanse* er en nøkkeldimensjon både i hverdagsliv og skole. Møtet med en mangfoldig og krevende kultursituasjon, dagens flerkulturelle skolehverdag, og globale utviklingsutfordringer stiller omfattende og nye krav til estetisk, kulturell og sosial kompetanse hos lærere i norsk skole.
- *Kompetanse til å vurdere grunnlagsspørsmål* omfatter yrkesetiske dilemmaer så vel som spørsmål om hvordan skolens samfunnsoppdrag og valg av profil og innhold kan forståes og bør konkretiseres og utformes.
- *Endrings- og utviklingskompetanse* er en nøkkelressurs i en skole som i økende grad møter utfordringer til fornyelse både innenfra og utenfra. Skoler kan ses som demokratiske framtidsverksteder. Her skal nye generasjoner møte oppgaver og tema som gir kunnskap og innsikt til å møte dagens og morgendagens sivilisatoriske trusler og utfordringer. Det krever lærere med kompetanse og mot til å ta fatt på profesjonelle utviklingsoppgaver.

(jfr. rammeplan for allmennlærerutdanning av 2003, punkt 2.1)

De to siste studieårene har samtidig et særlig ansvar for å vektlegge utviklingen av kommende lærere med en bred endrings- og utviklingskompetanse. Dette oppgavefeltet inkluderer for eksempel samarbeid med nærmiljø om lokalt rettede kultur- og læreplantema, og med lokale bedrifter om grunnskolens arbeid med entreprenørskap.

4. Fagovergripende områder og oppgaver

De fagovergripende oppgavene tar utgangspunkt i nasjonale prioriteringer som er omtalt i punkt 2.5 i Rammeplan for allmennlærerutdanning av 2003, og strategiske prioriteringer ved Høgskolen i Oslo og Avdeling for lærerutdanning. I andre avdeling er dette blant annet utdyping av arbeidet fra de første studieårene med:

- Det flerkulturelle perspektivet
- Tilpasset opplæring
- Samarbeid med foresatte
- Likestilling og utvikling av en framtidsrettet skole både for jenter og gutter
- Drama som metode (30 timers obligatorisk kurs)
- Estetisk kompetanse
- IKT og bruk av IKT i skolen
- Flerfaglig samarbeid og faglig fordypning
- Samarbeid om oppgaver mellom studiefag og praksisopplæring
- Opplæring i de fem kompetanseområdene

Nye fagovergripende oppgaver i andre avdeling er:

- Internasjonalisering
- Entreprenørskap
- Miljø- og ressursforvaltning
- Læreren som leder og samarbeidspartner
- Samarbeid mellom skolen og lokalt arbeids- og næringsliv
- Kurs i førstehjelp og livredning
- Kurs i trafikkopplæring

Det flerfaglige samarbeidet tar utgangspunkt i kunnskapsområder og problemstillinger der fagene innen de enkelte faggruppene har felles interesser og kan nå lengre i å gi muligheter for fordypning gjennom samarbeid. Flerfaglig arbeid med undersøkelser og åpne problemstillinger gir også mange muligheter for studentene til valg og fordypning ut fra egne interesser. Andre avdeling legger til rette for mulighet til økt faglig fordypning og økt samarbeid mellom fagene i de tre faggruppene. Faggruppenes faglige profil vil kunne synliggjøres på flere områder, som for eksempel i forhold til praksisfeltet. Andre avdeling skal også ivareta de fagovergripende oppgavene som er omtalt ovenfor.

5. Internasjonalisering

I strategisk plan for HiO og Avdeling for lærerutdanning og i Rammeplan for allmennlærerutdanning av 2003 legges det vekt på internasjonalisering. Ved ALU foregår studentutveksling i andre avdeling (3. og/eller 4. studieår). Avdelingens strategiske plan for perioden 2004-2007 inneholder en målsetting om at 15 % av studentene skal ha deler av studiet i utlandet.

Utreise i det tredje studieåret vil først kunne skje etter at de obligatoriske kursene ved starten av tredje studieår er gjennomført. Det vil kunne være muligheter for utreise både innenfor et semester (minimum 3 måneders varighet), et helt semester og et helt år. I det tredje studieåret må studenter som reiser ut velge et faggruppefag på utvekslingsstedet. For utreise innenfor et semester vil det bli lagt til rette for at de fleste studentene reiser ut i vårsemesteret (i perioden januar-april). Studenter som reiser ut vil få et tilpasset praksisopplegg. Det er en grunnleggende forutsetning for utreise at de som reiser ut har språklig kompetanse til å følge undervisningen på utreisestedet.

=

6. Praksis – samarbeid mellom studiefag og praksisopplæring

Praksisopplæring på i alt 8 uker er en obligatorisk del av studiene innen andre avdeling og inngår i skikkethetsvurderingen. Praksis i andre avdeling skal være med på å videreutvikle den lærerprofesjonaliteten som første avdeling har lagt grunnlaget for. Det blir etablert en tett sammenheng mellom fagfelt og praksisfelt innenfor de enkelte faggruppene ved at hver faggruppe har faste praksisskoler. Samtidig blir det også lagt vekt på utvikling av utvidet lærerprofesjonalitet der skole og utdanning blir sett i et større perspektiv med vurdering av grunnlagsspørsmål og endrings- og utviklingskompetanse som sentrale felt. IKT blir brukt som virkemiddel i for å knytte teori og praksis tettere sammen, både i undervisningen i praksisperioden og som et hjelpemiddel i kommunikasjon mellom faglærer, praksislærerlærer og student.

I 3. studieår har studentene 6 uker praksis, 2 uker i høstsemesteret og 4 uker i vårsemesteret.
I 4. studieår har studentene 2 ukers praksis.

(Se plan for praksisopplæring for andre avdeling).

7. Studieevaluering

Studieevaluering foretas hvert semester og omfatter de fagene som studentene har. Disse evalueringene gir alle studenter muligheter for å si fra omsider ved studiet som ikke fungerer godt nok, og til å komme med forslag til hvordan studieopplegget kan utvikles.

8. Vurdering

Obligatorisk tilstedeværelse
Det er obligatorisk tilstedeværelse i studiet der studentene vanskelig kan tilegne seg stoffet ved selvstudium, eller der innholdet har særlig relevans for praksis (KUF 31/1 96). I en del tilfeller blir det å delta i undervisningen ansett å være absolutt nødvendig for å oppnå lærerkompetanse. Det kan være for å trene og dokumentere ferdigheter som ikke kan prøves til eksamen, eller for å utvikle sider av lærerkompetansen som krever samhandling og samarbeid. Hvilke deler av studiet som krever obligatorisk tilstedeværelse, går fram av det enkelte fags fagplan. Ved krav om obligatorisk tilstedeværelse kreves det minst 80 % frammøte. For studieenheter med eksamen er den obligatoriske tilstedeværelsen knyttet til retten til å gå opp til eksamen. For studieenheter uten eksamen er den obligatoriske tilstedeværelsen knyttet til godkjenning av studieenheten. Dersom kravet om obligatorisk tilstedeværelse ikke er oppfylt, mister studenten retten til å gå opp til eksamen og må selv kontakte faglærer for avtale om oppmøte til undervisningen i neste studieår.

Arbeidskrav
Arbeidskrav defineres her som obligatoriske oppgaver/arbeid som skal utføres innen gitte rammer til gitte tider. Arbeidskravene vurderes av faglærer(e) til godkjent/ikke godkjent. For studieenheter med eksamen er arbeidskravene knyttet til retten til å gå opp til eksamen. For studieenheter uten eksamen er arbeidskravene knyttet til godkjenning av studieenheten. Obligatorisk tilstedeværelse kan defineres som et arbeidskrav (se over). For øvrige arbeidskrav gjelder følgende: Arbeidskrav som ikke er levert/utført innen fastsatt frist vil ikke bli godkjent, og studenten mister retten til å gå opp til eksamen eller får studieenheten underkjent. Studentene er selv ansvarlige for å holde seg informert om de gjeldende frister for innlevering/utføring av arbeidskrav i de ulike fag. Ved sykdom eller lignende må studenten, innen fristen for innlevering av arbeidskravet, avtale med faglærer om utsatt frist. Arbeidskrav som er levert/utført innen fristen, men som ikke har blitt godkjent, leveres på nytt til ny frist. Når arbeidskrav som er levert innen fristen ikke blir godkjent, har studenten anledning til minst én og maksimum to nye innleveringer. Studenter som har mistet retten til å gå opp til eksamen på grunn av ikke godkjent arbeidskrav, må selv kontakte faglærer for avtale om ny innlevering/utføring av arbeidskravet i neste semester/studieår.

Eksamen
Det er studentenes eget ansvar å gjøre seg kjent med tidspunkt for de ulike eksamener.

I Forskrift om eksamen og Forskrift om studier ved Høgskolen i Oslo defineres eksamen på følgende måte: ”Betegnelse på en prøve eller vurdering når resultatet skal inngå på vitnemålet eller innregnes i en karakter på vitnemålet”.

Kvalitetsreformen og innføringen av ny rammeplan for allmennlærerutdanning åpner for mer underveisvurdering som blant annet innebærer at fagene har flere mindre eksamener i løpet av året. Alle arbeidskrav må være godkjente og alle eksamener bestått før studenten får faget bestått med endelig karakter.

Studenter som følger normal studieprogresjon, blir automatisk oppmeldt til eksamen. Studenter som ikke følger vanlig studieprogresjon, må selv sørge for å melde seg opp til eksamen (se den generelle delen: ”Eksamen og vitnemål”).

Ved stryk eller gyldig forfall til eksamen, er den enkelte student selv ansvarlig for å melde seg opp til eksamen innen de fastsatte frister/eventuelt foreta ny /utsatt innlevering/utføring etter angitt frist.

Studenter med et annet morsmål enn norsk har anledning til å søke om å benytte ordbok/ rettskrivningsordbok ved eksamener i andre fag enn norsk. Dette gjelder også studenter med tegnspråk som førstespråk. Det søkes innen de frister som gjelder for særordninger til eksamen. For bruk av eventuelle hjelpemidler til eksamen: Se det enkelte fags fagplan.

For mer informasjon om eksamen vises det til www.hio.no, Universitets- og høgskoleloven, Forskrift om eksamen ved HiO, lærerutdanningens eksamenshefte mv.

Vurderingsuttrykk
Det benyttes en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått eller vurderingsuttrykket bestått/ikke bestått. For praksisopplæring benyttes vurderingsuttrykket bestått/ikke bestått.

Vurderingskriterier
Avdelingsstyret har vedtatt generelle, kvalitative beskrivelser for graderte karakterer som vurderingskriterier for eksamener fra og med våren 2003. Se vedlegg. I tillegg er det utarbeidet kvalitative beskrivelser for karakterer for det enkelte fag (se fagplanene).

Vitnemål
Vitnemål blir sendt automatisk til oppgitt hjemstedsadresse (ikke semesteradresse) til alle studenter som fullfører etter normal studieprogresjon.

9. Skikkethetsvurdering

Skikkethet for læreryrket skal vurderes løpende gjennom hele utdanningen.
"Skikkethetsvurderingen skal inngå som en helhetsvurdering av studentenes faglige, pedagogiske og personlige forutsetninger for å kunne fungere som lærer." (jf. forskrift om skikkethetsvurdering i lærerutdanningene, UFD 1999). Se også vedlegg om skikkethetsvurdering.